

ĐÁNH GIÁ KẾT QUẢ HỌC TẬP CỦA SINH VIÊN Ở TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH THEO CHUẨN ĐẦU RA

Vũ Văn Xuyên

Khoa Chính trị, Trung tâm Giáo dục Quốc phòng và An ninh, Đại học Thái Nguyên

Tóm tắt: Nghiên cứu phân tích việc đánh giá kết quả học tập của sinh viên tại các Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh theo tiếp cận chuẩn đầu ra. Kết quả cho thấy đánh giá cần bảo đảm tính toàn diện, phản ánh đầy đủ kiến thức, kỹ năng và thái độ của người học. Tuy nhiên, thực tiễn còn tồn tại hạn chế như thiên về lý thuyết, tiêu chí chưa chuẩn hóa và ứng dụng công nghệ còn hạn chế. Từ đó, nghiên cứu đề xuất hoàn thiện tiêu chí, đa dạng hóa phương pháp và tăng cường ứng dụng công nghệ nhằm nâng cao chất lượng đào tạo.

Từ khóa: đánh giá học tập; chuẩn đầu ra; GDQP&AN; năng lực sinh viên.

EVALUATING STUDENT LEARNING OUTCOMES AT THE NATIONAL DEFENSE AND SECURITY EDUCATION CENTER BASED ON LEARNING OUTCOMES

Abstract: This study examines the assessment of students' learning outcomes at National Defense and Security Education Centers using an outcome-based approach. The findings indicate that assessment should comprehensively reflect students' knowledge, skills, and attitudes. However, current practices still show limitations, including a focus on theoretical knowledge, lack of standardized criteria, and limited use of digital technologies. The study suggests improving assessment criteria, diversifying methods, and enhancing technology application to improve training quality.

Keywords: learning assessment; outcome-based approach; national defense and security education; student competencies.

Nhận bài: 20/04/2026

Phản biện: 26/05/2026

Duyệt đăng: 29/05/2026

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Trong xu thế đổi mới giáo dục đại học theo tiếp cận chuẩn đầu ra, đánh giá kết quả học tập của người học ngày càng được xem là một khâu trọng yếu trong bảo đảm và nâng cao chất lượng đào tạo. Đánh giá không chỉ nhằm xác nhận mức độ tiếp thu kiến thức của sinh viên mà còn đo lường mức độ hình thành năng lực, kỹ năng và phẩm chất theo mục tiêu đào tạo đã xác định. Kết quả đánh giá đồng thời là căn cứ quan trọng để điều chỉnh hoạt động dạy học, hoàn thiện chương trình đào tạo và nâng cao hiệu quả quản lý chất lượng trong các cơ sở giáo dục.

Đối với các Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh, hoạt động đánh giá kết quả học tập của sinh viên mang những đặc thù riêng xuất phát từ mục tiêu, nội dung và môi trường đào tạo. Giáo dục quốc phòng và an ninh là học phần bắt buộc trong các cơ sở giáo dục đại học, được tổ chức theo mô hình đào tạo tập trung, kết hợp giữa giảng dạy lý thuyết, huấn luyện thực hành quân sự và rèn luyện nề nếp, kỷ luật. Vì vậy, kết quả học tập của sinh viên không chỉ thể hiện ở mức độ nắm vững kiến thức về quốc phòng, an ninh mà còn phản ánh khả năng thực hiện các kỹ năng quân sự cơ bản, ý thức tổ chức kỷ luật, tinh thần trách nhiệm và thái độ học tập. Điều đó đòi hỏi hoạt động đánh giá phải được thiết kế theo hướng toàn

diện, phản ánh đầy đủ mức độ đạt chuẩn đầu ra của người học trên các phương diện kiến thức, kỹ năng và thái độ.

Tuy nhiên, thực tiễn tại các trung tâm GDQP&AN hiện nay cho thấy hoạt động kiểm tra, đánh giá vẫn còn một số hạn chế như nội dung đánh giá còn thiên về kiến thức lý thuyết; việc đánh giá kỹ năng thực hành, ý thức tổ chức kỷ luật và thái độ học tập chưa thật sự đồng bộ; hệ thống tiêu chí và công cụ đánh giá chưa được chuẩn hóa đầy đủ theo yêu cầu chuẩn đầu ra. Điều này làm cho kết quả đánh giá chưa phản ánh toàn diện năng lực của sinh viên cũng như chưa phát huy hiệu quả vai trò của đánh giá trong bảo đảm chất lượng đào tạo.

Xuất phát từ yêu cầu đổi mới giáo dục đại học và đặc thù của hoạt động đào tạo tại các Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh, việc nghiên cứu đánh giá kết quả học tập của sinh viên theo chuẩn đầu ra có ý nghĩa quan trọng cả về lý luận và thực tiễn. Nghiên cứu góp phần làm rõ cơ sở khoa học của hoạt động đánh giá trong môi trường GDQP&AN, đồng thời cung cấp những luận cứ cho việc hoàn thiện nội dung, phương pháp và công cụ đánh giá nhằm nâng cao chất lượng đào tạo, đáp ứng yêu cầu giáo dục quốc phòng và an ninh trong tình hình mới.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cơ sở lý luận và pháp lý của đánh giá kết quả học tập của sinh viên ở Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh theo chuẩn đầu ra

Đánh giá kết quả học tập là một thành tố không thể tách rời của quá trình giáo dục và đào tạo. Trong lý luận dạy học hiện đại, đánh giá không chỉ được hiểu là hoạt động xác định mức độ đạt được của người học sau một giai đoạn học tập nhất định mà còn là quá trình thu thập, xử lý và sử dụng thông tin nhằm đưa ra những nhận định khoa học về kết quả học tập, từ đó hỗ trợ việc ra quyết định trong quản lý, tổ chức và cải tiến hoạt động giáo dục. Theo quan điểm giáo dục hiện đại, đánh giá vừa thực hiện chức năng xác nhận kết quả học tập, vừa thực hiện chức năng phản hồi, điều chỉnh và phát triển, góp phần nâng cao chất lượng dạy học và bảo đảm chất lượng đào tạo.

Trong giáo dục đại học, sự chuyển dịch từ tiếp cận nội dung sang tiếp cận chuẩn đầu ra đã làm thay đổi căn bản quan niệm về đánh giá kết quả học tập. Nếu như trước đây việc đánh giá chủ yếu tập trung vào mức độ ghi nhớ, tái hiện và lĩnh hội kiến thức của người học thì hiện nay trọng tâm của đánh giá là xác định mức độ đạt được các chuẩn đầu ra mà chương trình đào tạo đặt ra. Chuẩn đầu ra được hiểu là những yêu cầu tối thiểu về kiến thức, kỹ năng, mức độ tự chủ và trách nhiệm mà người học cần đạt được sau khi hoàn thành chương trình hoặc học phần đào tạo. Do đó, đánh giá theo chuẩn đầu ra không đơn thuần đo lường những gì người học đã học mà tập trung xác định những gì người học có khả năng thực hiện được sau quá trình học tập. Đây chính là cơ sở để bảo đảm sự thống nhất giữa mục tiêu đào tạo, nội dung chương trình, phương pháp giảng dạy và hoạt động kiểm tra, đánh giá.

Từ góc độ lý luận giáo dục, đánh giá kết quả học tập theo chuẩn đầu ra phải bảo đảm một số yêu cầu cơ bản. Trước hết, nội dung đánh giá phải gắn trực tiếp với các mục tiêu và chuẩn đầu ra đã xác định. Mỗi tiêu chí đánh giá cần phản ánh rõ những năng lực, phẩm chất hoặc kết quả học tập mà chương trình đào tạo hướng tới. Thứ hai, phương pháp đánh giá cần đa dạng, kết hợp giữa đánh giá quá trình và đánh giá tổng kết, giữa đánh giá kiến thức với đánh giá kỹ năng và thái độ, nhằm phản ánh đầy đủ sự phát triển của người học. Thứ ba, công cụ đánh giá phải bảo đảm tính

khách quan, độ tin cậy và khả năng đo lường chính xác mức độ đạt chuẩn đầu ra. Cuối cùng, kết quả đánh giá phải được sử dụng như một nguồn thông tin quan trọng để điều chỉnh hoạt động dạy học, hoàn thiện chương trình đào tạo và nâng cao chất lượng giáo dục.

Đối với lĩnh vực giáo dục quốc phòng và an ninh, đánh giá kết quả học tập theo chuẩn đầu ra càng có ý nghĩa quan trọng bởi đây là học phần mang tính đặc thù trong hệ thống giáo dục đại học. Mục tiêu của GDQP&AN không chỉ trang bị tri thức về quốc phòng, an ninh, đường lối quân sự và quốc phòng của Đảng mà còn hình thành cho sinh viên kỹ năng quân sự cơ bản, ý thức tổ chức kỷ luật, tinh thần trách nhiệm công dân và nhận thức đúng đắn về nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Vì vậy, chuẩn đầu ra của học phần GDQP&AN không chỉ bao gồm các yêu cầu về kiến thức mà còn bao hàm những yêu cầu về kỹ năng thực hành và phẩm chất, thái độ của người học. Điều đó đòi hỏi hoạt động đánh giá phải được thiết kế theo hướng toàn diện, có khả năng đo lường được cả ba thành tố: kiến thức, kỹ năng và thái độ.

Về phương diện pháp lý, hoạt động đánh giá kết quả học tập trong GDQP&AN được đặt trên nền tảng của hệ thống văn bản quy phạm pháp luật tương đối hoàn chỉnh. Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh năm 2013 xác định GDQP&AN là một bộ phận của nền giáo dục quốc dân, có nhiệm vụ bồi dưỡng kiến thức quốc phòng, an ninh, nâng cao ý thức trách nhiệm của công dân đối với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Trên cơ sở đó, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 13/2014/NĐ-CP và Nghị định số 139/2020/NĐ-CP nhằm cụ thể hóa cơ chế quản lý, tổ chức hoạt động và điều kiện bảo đảm đối với các trung tâm GDQP&AN.

Đặc biệt, Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT của Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Chương trình GDQP&AN trong cơ sở giáo dục đại học đã xác định rõ mục tiêu, nội dung, thời lượng và yêu cầu cần đạt của từng học phần. Đây là cơ sở quan trọng để các trung tâm GDQP&AN xây dựng hệ thống tiêu chí, nội dung và phương pháp đánh giá phù hợp với chuẩn đầu ra. Đồng thời, các quy định về kiểm tra, đánh giá trong giáo dục đại học hiện hành cũng yêu cầu các cơ sở đào tạo phải bảo đảm tính khách quan, công bằng, minh bạch và

hướng tới đánh giá năng lực người học thay vì chỉ đánh giá khả năng ghi nhớ kiến thức.

Như vậy, cả về phương diện lý luận và pháp lý đều cho thấy đánh giá kết quả học tập của sinh viên ở Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh phải được tiếp cận theo chuẩn đầu ra. Đây không chỉ là yêu cầu của đổi mới giáo dục đại học mà còn là điều kiện quan trọng để bảo đảm chất lượng đào tạo, phản ánh chính xác mức độ đạt được của sinh viên về kiến thức quốc phòng, an ninh, kỹ năng quân sự và phẩm chất trách nhiệm công dân. Đồng thời, kết quả đánh giá còn là căn cứ để các trung tâm GDQP&AN điều chỉnh hoạt động giảng dạy, hoàn thiện chương trình đào tạo và nâng cao hiệu quả giáo dục quốc phòng và an ninh trong giai đoạn hiện nay.

2.2. Đặc thù của đánh giá kết quả học tập của sinh viên ở Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh theo chuẩn đầu ra

Khác với nhiều học phần trong giáo dục đại học, GDQP&AN là học phần mang tính đặc thù, kết hợp giữa giáo dục tri thức, rèn luyện kỹ năng quân sự và hình thành phẩm chất, thái độ cho người học. Mục tiêu của học phần không chỉ trang bị cho sinh viên những hiểu biết cơ bản về đường lối quốc phòng, an ninh của Đảng, công tác quốc phòng, quân sự và an ninh quốc gia mà còn góp phần hình thành ý thức trách nhiệm công dân, tinh thần yêu nước, ý thức bảo vệ Tổ quốc và tác phong kỷ luật.

Do đặc điểm đó, kết quả học tập của sinh viên trong GDQP&AN có cấu trúc đa thành tố, bao gồm kiến thức, kỹ năng và thái độ. Kiến thức thể hiện ở mức độ hiểu biết về các vấn đề quốc phòng, an ninh và đường lối quân sự của Đảng. Kỹ năng được biểu hiện thông qua khả năng thực hiện các nội dung quân sự cơ bản như điều lệnh đội ngũ, kỹ thuật chiến đấu bộ binh, sử dụng một số loại vũ khí huấn luyện và xử lý các tình huống quốc phòng, an ninh. Thái độ được phản ánh qua ý thức tổ chức kỷ luật, tinh thần trách nhiệm, tác phong học tập và sự tích cực tham gia các hoạt động học tập, rèn luyện.

Trung tâm GDQP&AN là môi trường đào tạo tập trung với những yêu cầu đặc thù về tổ chức học tập, sinh hoạt và rèn luyện. Trong thời gian học tập tại trung tâm, sinh viên phải thực hiện chế độ học tập, sinh hoạt theo nền nếp quân sự, chịu sự quản lý tập trung và tham gia nhiều hoạt động thực hành, huấn luyện. Vì vậy, việc đánh giá kết

quả học tập không thể chỉ dựa vào các bài kiểm tra lý thuyết mà cần kết hợp nhiều hình thức, phương pháp và công cụ đánh giá khác nhau nhằm phản ánh đầy đủ mức độ đạt chuẩn đầu ra của người học.

Theo tiếp cận chuẩn đầu ra, hoạt động đánh giá tại các trung tâm GDQP&AN cần được thiết kế theo hướng toàn diện, liên tục và đa chiều. Bên cạnh đánh giá kiến thức thông qua các bài kiểm tra viết hoặc trắc nghiệm, cần tăng cường đánh giá kỹ năng thực hành quân sự bằng các bài thực hành, bài tập tình huống, diễn tập và quan sát trực tiếp. Đồng thời, cần xây dựng các tiêu chí đánh giá cụ thể đối với ý thức tổ chức kỷ luật, tinh thần trách nhiệm và thái độ học tập của sinh viên. Chỉ khi đánh giá được đầy đủ cả ba thành tố kiến thức, kỹ năng và thái độ thì mới phản ánh chính xác mức độ đạt chuẩn đầu ra của học phần GDQP&AN.

2.3. Những vấn đề đặt ra đối với hoạt động đánh giá kết quả học tập của sinh viên ở Trung tâm Giáo dục quốc phòng và an ninh hiện nay

Mặc dù các trung tâm GDQP&AN đã triển khai tương đối đầy đủ các hoạt động kiểm tra, đánh giá theo quy định, song thực tiễn vẫn còn bộc lộ nhiều hạn chế cần tiếp tục nghiên cứu và hoàn thiện.

Thứ nhất, nội dung đánh giá ở nhiều nơi vẫn thiên về đo lường mức độ ghi nhớ và tái hiện kiến thức lý thuyết, trong khi việc đánh giá năng lực thực hành, kỹ năng quân sự và các phẩm chất, thái độ của người học còn chưa tương xứng với yêu cầu chuẩn đầu ra. Điều này dẫn đến tình trạng kết quả đánh giá chưa phản ánh đầy đủ năng lực thực tế của sinh viên.

Thứ hai, hệ thống tiêu chí và công cụ đánh giá ở một số trung tâm chưa được chuẩn hóa. Nhiều tiêu chí đánh giá thái độ, ý thức tổ chức kỷ luật và tinh thần trách nhiệm còn mang tính định tính, chưa có các chỉ báo cụ thể để bảo đảm tính khách quan và độ tin cậy của kết quả đánh giá.

Thứ ba, sự kết hợp giữa đánh giá quá trình và đánh giá tổng kết chưa thật sự hiệu quả. Trong nhiều trường hợp, đánh giá cuối học phần vẫn chiếm tỷ trọng lớn, trong khi các minh chứng về quá trình học tập, rèn luyện và phát triển năng lực của sinh viên chưa được khai thác đầy đủ.

Thứ tư, việc ứng dụng công nghệ số trong kiểm tra, đánh giá còn hạn chế. Hệ thống ngân hàng câu hỏi, hồ sơ học tập điện tử, phần mềm quản lý và phân tích dữ liệu đánh giá chưa được triển khai

đồng bộ, làm giảm hiệu quả của công tác bảo đảm chất lượng.

Thứ năm, việc sử dụng kết quả đánh giá như một công cụ phản hồi để điều chỉnh hoạt động dạy học, cải tiến chương trình đào tạo và nâng cao chất lượng quản lý đào tạo chưa được quan tâm đúng mức. Trong nhiều trường hợp, kết quả đánh giá mới chỉ dừng lại ở chức năng xác nhận kết quả học tập mà chưa phát huy vai trò như một nguồn dữ liệu quan trọng phục vụ quản trị chất lượng.

Những hạn chế trên cho thấy vẫn còn tồn tại khoảng cách đáng kể giữa yêu cầu đánh giá theo chuẩn đầu ra với thực tiễn tổ chức đánh giá tại các trung tâm GDQP&AN hiện nay. Vì vậy, cần tiếp tục nghiên cứu xây dựng hệ thống tiêu chí, phương pháp và công cụ đánh giá phù hợp với đặc thù của học phần; tăng cường ứng dụng công nghệ số; nâng cao năng lực đánh giá của đội ngũ giảng viên; đồng thời phát huy vai trò của kết quả đánh giá trong bảo đảm và cải tiến chất lượng đào tạo.

Lời cảm ơn: Tôi xin trân trọng cảm ơn Trung tâm giáo dục Quốc phòng và an ninh Đại học Thái Nguyên đã cấp kinh phí hỗ trợ nghiên cứu này

TÀI LIỆU THAM KHẢO

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2015), Thông tư liên tịch số 18/2015/TTLT-BGDĐT-BLĐT-BXH, ngày 8/9/2015 ban hành Quy định về tổ chức dạy, học và đánh giá kết quả học tập môn học Giáo dục quốc phòng và an ninh (GDQP&AN) trong các cơ sở giáo dục nghề nghiệp, cơ sở giáo dục đại học, Hà Nội.

Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), Thông tư số 05/2020/TT-BGDĐT ngày 18 tháng 3 năm 2020 Ban hành Chương trình giáo dục quốc phòng và an ninh trong trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học, Hà Nội.

Nguyễn Trọng Yên, Nguyễn Văn Tuấn Anh (2025), “Giáo dục quốc phòng và an ninh trong thời đại số 4.0: Cơ hội, thách thức và giải pháp”, Tạp chí Khoa học Quản lý và Công nghệ, số 33.

III. KẾT LUẬN

Đánh giá kết quả học tập của sinh viên theo chuẩn đầu ra là xu hướng tất yếu trong đổi mới giáo dục đại học hiện nay. Đối với các trung tâm GDQP&AN, hoạt động đánh giá có vai trò đặc biệt quan trọng bởi kết quả học tập của sinh viên không chỉ bao gồm tri thức mà còn phản ánh kỹ năng quân sự, ý thức tổ chức kỷ luật và trách nhiệm công dân đối với nhiệm vụ bảo vệ Tổ quốc. Thực tiễn cho thấy công tác đánh giá tại các trung tâm GDQP&AN vẫn còn một số hạn chế về nội dung, phương pháp, tiêu chí và công cụ đánh giá. Do đó, việc nghiên cứu, hoàn thiện hệ thống đánh giá kết quả học tập theo chuẩn đầu ra là yêu cầu cấp thiết nhằm nâng cao chất lượng đào tạo, bảo đảm tính khách quan, chính xác của kết quả đánh giá và đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục trong giai đoạn hiện nay.